

BRAM KASSE

DE KOUDE RILLINGEN

VAN BENJAMIN P. KLEUM

EEN HARTVERWARMEND
KERSTVERHAAL

Met illustraties van Hanne Snel

ark media

1. Het geld voor de keizer

Benjamin P. Kleum trekt zijn mantel recht. Hij kijkt naar de houten voordeur. 'En jij zegt dus geen woord, Jurre.'

'Geen woord, meneer.'

Jurre buigt kort met zijn lange lijf en doet een stap terug.

'En probeer niet dom te kijken,' zegt Kleum.

Jurre schudt zijn hoofd. 'Ik kijk gewoon.'

Kleum zucht. 'Liever niet.'

Dan stapt Benjamin P. Kleum op de voordeur af. Vrolijk roffelt zijn vuist op het hout, net zolang tot de deur wordt opengedaan.

'Een wonderschone goedemorgen, beste buurman!' zegt Kleum met een grote glimlach.

Het gezicht van de buurman betreft.

'Kleum.'

'Benjamin P. Kleum is de naam, zoals u weet,' zegt Kleum hartelijk. 'Met de P van Pinehas.'

De buurman trekt met zijn wenkbrauwen. 'Wat voor jas?'

Jurre lacht. 'Die is leuk! Wat voor jas! Hoorde u het ook?'

Kleum werpt hem een vernietigende blik toe.

'Geen woord,' zegt Jurre snel. 'Ik zei geen woord.'

Kleum steekt zijn opengesperde hand naar voren. 'De keizer heeft iets van u nodig,' zegt hij zangerig.

'Hij krijgt geen cent,' broemt de buurman.

Kleum haalt zijn schouders op. 'Ik kan er niets aan doen.'

Het moet van de keizer. Hij heeft uw geld echt nodig. Al die soldaten moeten ook eten.'

'Geen cent.'

'Zullen we het anders verderop in de straat proberen?' vraagt Jurre. 'De buurman heeft geen geld.'

Maar als hij de blik van Kleum ziet, slikt hij. 'Geen woord,' mompelt hij. 'En niet dom kijken.'

'De buurman heeft wel geld,' zegt Kleum. 'Maar hij wil het niet geven.'

Zijn hand beweegt ongeduldig in de deuropening. 'Ach, buurman, iemand moet dit werk doen. Laat ik het dan maar zijn. Dat is ook wel zo prettig voor u. Ik ben vriendelijk en woon ook in ons prachtige Betlehem.'

'Maar jij werkt voor de keizer,' snauwt de buurman. 'Belasting ophalen voor de man die de baas speelt over ons land. Verrader dat je bent.'

Jurre kucht. 'Ik ga toch liever verderop in de straat verder.'

Kleum laat nog steeds zijn hand niet zakken. 'Hoor ik nu soldaten?'

Jurre knikt opgelucht. 'Ik denk dat ze dichtbij zijn.'

Met een norse klap legt de buurman een paar munten in de hand van Kleum. 'Hier is mijn geld. En nou wegwezen jij!'

Benjamin P. Kleum kijkt tevreden naar de munten. 'Dank u vriendelijk!' roept hij naar de dichtgeslagen deur.

'U ook een zonnige dag toegewenst!' roept Jurre erachteraan.

Kleum staart omhoog. De zon straalt inderdaad, geen wolk te bekennen, maar wat hemzelf betreft is de dag wat frisjes begonnen.

'Laat eens zien,' zegt Kleum. 'Hoeveel geld hebben we vanmorgen opgehaald?'

Jurre voelt aan zijn kleren en draait een rondje. 'Waar is de zak?'

De ogen van Benjamin P. Kleum worden groot. ‘Ben jij de geldzak kwijt? Weet je wel hoeveel erin zat!’
‘Komt goed, komt goed,’ stamelt Jurre. ‘Ik heb hem ergens neergelegd. Ik weet het nog wel. Ik weet het alleen niet meer.’
Hij snelt terug de hoek om.

Kleum wil Jurre naroeppen dat hij de grootste oen is van heel Betlehem, maar zover komt hij niet. Een groep Romeinse soldaten komt met dreunende stappen zijn kant op.

Kleum voelt zijn adem stokken. Hij houdt het geld van de buurman achter zijn rug. Dan vindt hij snel zijn stem en ook zijn glimlach terug. ‘Vriend Gallus, wat een vreugde u te zien.’
De hoofdman kijkt Kleum strak aan. ‘Jij bent mijn vriend niet. Jij bent niemands vriend.’

‘Nou, haha,’ hinnikt Kleum. ‘U houdt wel van een grapje, hoor ik al.’

Gallus trekt Kleums arm achter zijn rug vandaan. ‘Is dit alles wat je hebt vandaag?’

‘Ja,’ zegt Kleum tevreden. ‘Vervelend. Het is niet veel vandaag.’
‘Je hebt niet meer?’ vraagt de hoofdman vol ongeloof. Hij voelt aan de kleren van Kleum.

Kleum schudt nadrukkelijk zijn hoofd. ‘Meer is er niet. Dit is alles wat we vanochtend hebben opgehaald. Maar elke cent is voor de keizer. Het is hem van harte gegund. Hij werkt ook zo hard.’

‘Ik heb hem!’ juicht Jurre. Hij komt de hoek om, zwaaiend met een grote zak. ‘Hij lag nog op het plein. Ik was daar even gaan zitten. Dom natuurlijk. Maar ik heb hem!’

Kleum zegt niets.

Hoofdman Gallus rukt Jurre de geldzak uit de handen. ‘Jij bent

een miezerige leugenaar, Kleum.'

'Benjamin P. Kleum is de naam,' fluistert Kleum.

'Wat zeg je?' bijt Gallus. 'Benjamin wat?'

Maar Kleum durft het niet te herhalen. Een koude rilling trekt langs zijn ruggengraat.

'Benjamin P. Kleum,' zegt Jurre. 'Met de P van Pinehas.' Hij buigt zich met een voorzichtige glimlach naar voren. 'Dat rijmt op jas.'

Benjamin P. Kleum sjokt terug naar zijn eigen huis. 'Waar is de warmte in Betlehem gebleven?'

Jurre veegt het zweet uit zijn nek. 'Warmte?'

'Je snapt er niets van,' moppert Kleum. 'Niemand heeft nog geld voor mij over. En als ik na keihard werken iets heb verdiend, pikken de soldaten het weer in. Schande! De mensen denken alleen nog maar aan zichzelf.'

Jurre wijst naar de weg achter hen. 'De ochtend is nog lang niet voorbij. We kunnen nog langs zoveel deuren.'

Kleum rilt. 'Met dit weer?'

Hij ziet hoe dun de voorbijgangers gekleed gaan. Ook Jurre heeft zijn mantel uitgedaan. Voelen zij niets van de trekkende kou in deze tochtige straatjes? Raar volk.

Kleum gooit zijn voordeur open. 'Ik kom voorlopig niet meer buiten.'

'Maar het geld dan?' vraagt Jurre. Hij staart Kleum bezorgd aan. 'Wat als de soldaten erachter komen dat we geen geld voor de keizer meer ophalen?'

2. Op de troon van Kleum

Benjamin P. Kleum loopt met snelle passen zijn huis in.

In de hoek springt de ekster rond in haar kooi. 'Kekkererek.'

'Ik heb niets,' bromt Kleum.

'Kekkererek!'

Kleum draait zich naar de kooi en laat zijn lege handen zien. 'Zie je? Helemaal niets. Ze hebben alles afgepakt.'

In gedachten ziet Kleum weer de ijzige blik van hoofdman Gallus. Wat als hij inderdaad merkt dat Kleum weigert om nog langer langs de deuren te gaan voor geld? Hij weet hoe streng Gallus is.

'Eindelijk thuis.' Jurre laat zich in de leunstoel zakken. 'Mijn voeten kunnen geen stap meer zetten.'

Kleum staart naar zijn knecht. Zie hem daar zitten. Hoeveel jaar is het nou geleden?

Kleum maakte olielampen en Jurre bezorgde ze. Tot de dag dat Gallus langskwam. Die dag betaalde de Romeinse hoofdman nog voor zijn lamp. Daarna eiste Gallus olielampen voor zijn soldaten. Gratis olielampen. Kleum kon maar beter ja zeggen, wilde hij zijn winkel houden. Gallus hoefde maar met zijn vingers te knippen en zijn soldaten zouden alles kort en klein slaan.

De inwoners van Betlehem zagen vanaf toen opvallend veel Romeinen de winkel van Benjamin P. Kleum bezoeken. Daarom besloten ze weg te blijven. Ze kochten hun olielampen wel bij iemand anders. Iemand die geen vriendjes met de vijand wilde zijn. En vanaf dat moment ging het snel mis met de zaak van Kleum en Jurre. Er kwam geen geld meer binnen. Waar zouden ze nog van moeten leven?

Het was dezelfde Gallus die Benjamin P. Kleum een nieuwe baan aanbood. Eigenlijk eiste Gallus dat hij de baan nam. Maar eerlijk gezegd was Kleum er blij mee. Dit werk bevalt hem best. Hij kan zich niet herinneren zoveel geld te hebben verdiend als het afgelopen jaar.

Kleum raapt een restje brood van de grond. Maar de ekster draait haar kop weg.

‘Ik weet het,’ mompelt Kleum. ‘Het glimt niet als een munt.’
‘Kekkerekek!’

Kleum grijpt naar zijn oren. ‘Ik hoor je wel! Ik heb vandaag gewoon geen geldstuk voor je.’

Hij draait de ekster zijn rug toe en loopt weg. ‘Jij hebt makkelijk praten. Jij zit lekker warm in je kooi. Je krijgt wat en dan komt er iemand langs om je een muntstuk te geven.’

Kleum hoort zijn eigen woorden. Wat zegt hij nou? ‘Dat is het! Ik ga hetzelfde doen als de vogel.’

Jurre gaapt. ‘U kruipt in een kooi?’

‘Ga eens uit mijn stoel,’ zegt Kleum.

‘Maar ik zit net.’

Kleum schuift de leunstoel naar het midden in de kamer en draait hem naar de deur. De vogelkooi zet hij er gezellig naast.

‘Ik ga niet meer langs de deuren om geld op te halen. Ik blijf hier zitten. Lekker warm in mijn eigen huis.’

‘En de keizer zijn geld dan?’ vraagt Jurre.

Kleum gaat er eens goed voor zitten. ‘Dat komen de mensen brengen.’

‘Er is al een jaar niemand hier geweest, meneer,’ zegt Jurre. ‘Ze hebben een hekel aan u.’

Verschrikt slaat hij zijn hand voor zijn mond. Maar Kleum laat een tevreden glimlach zien.

‘Daarom ga jij ze halen. Je begint met de Levistraat. Daar hebben ze geld.’

Jurre kijkt moeilijk. ‘Maar dan gaan ze me misschien wel ...’

Kleum wrijft in zijn handen. ‘Zeg maar dat ze mogen kiezen. Of ze komen hun geld brengen ... óf Gallus komt het met zijn soldaten halen.’

Kleum ziet Jurre naar de voordeur sloffen. Hier zit Kleum precies goed. Als de betalers straks binnenkomen, kijken ze direct tegen hem aan. Kleum trekt een denkrimpel. Nee, niet aankijken. Ze moeten tegen hem opkijken.

‘Jurre, wacht!’

Kleum schuift de leunstoel en de vogelkooi aan de kant.

‘Hier moet een verhoging komen.’

‘Hoe?’ vraagt Jurre.

Kleum laat zich in de stoel zakken en kijkt dromerig voor zich uit. ‘Dat ga jij regelen.’

Benjamin P. Kleum zit klaar. Vanuit de hoogte wenkt hij naar Jurre. ‘Doe maar open.’

Jurre strijkt langs zijn klamme voorhoofd. De eettafel heeft hij recht voor de ingang getrokken. En de leunstoel is erbovenop gezet.

‘Het lijkt wel een troon,’ hijgt Jurre.

‘Een troon,’ glundert Kleum. ‘Dat is het.’

De eerste bewoners stappen binnen.

‘Izak en Betje van de Levistraat,’ stelt Jurre ze voor.

Kleum steekt met een vriendelijke glimlach zijn hand uit. ‘De keizer heeft iets van u nodig.’

Izak gromt en Betje houdt haar armen strak voor haar buik.
'Ik kan er niets aan doen,' zegt Kleum. 'Het moet van de keizer.'
'Hier dan,' zegt Betje. Ze drukt een vieze bos wortels in de hand van Kleum.
'Wat is dit?' vraagt hij.
'Voor de keizer en zijn soldaten,' zegt Izak. 'Iedereen mag een hapje.'
Kleum gooit de bos met een zwiep naast de eettafel. 'Je kunt niet met wortels betalen.'

